

הרי, שאף שפתיתי המנחה פחותים משיעור כזית עדיין הם נחשבים ללחם, שהרי כדי לצאת ידי מצות אכילת מצה יש צורך ב"לחם" וכדכתיב "לחם עוני", וממילא פשוט הדבר שלענין ברכה יש לברך עליהם "המוציא", כפי שמברכים על לחם, ומאחר שברייתא זו בהכרח נשנתה על ידי תנא דבי רבי ישמעאל, שהרי הוא זה הסובר שיש לפותתם לפתיחים פחותים מכזית. ונמצא שאף הוא סובר שיש לברך עליהם המוציא, ויקשה מזה לרב יוסף,

מתרצת הגמרא: **הכא במאי עסקינן** — **בשערפן**. שגיבל את הפירורים הקטנים לכדי שיעור כזית וחזר ואפאן יחדיו ועשה מהם "לחם" מחדש⁽⁸⁾,

מקשה הגמרא: **אי הכי, אימא סיפא:**

אמר ליה אבוי לרב יוסף: אלא מעתה, לתנא דבי רבי ישמעאל, דאמר: לא די לפתות את המנחות לפתיחים שיש בהם כזית אלא יש צורך לפורכין עד שמחזירן לסלתן — האם לדבריו, **הכי נמי דלא בעי ברוכי "המוציא לחם מן הארץ"**, משום שאין בפירורים כזית ובטל מהם משום כך שם לחם?

וכי תימא, הכי נמי, שאין מברכים עליהם "המוציא" משום שאין בפתיחים שיעור כזית?

והתניא: לקט מכולן, מכל פתיחי המנחות⁽⁷⁾, שהיו פחותים מכזית וצירפם עד שהגיעו יחד לכדי שיעור כזית, **ואבלן** —

אם המין הוא ואכלם בפסח — **ענוש כרת**.

ואם מצה הוא — **אדם יוצא בו ידי חובתו בפסח!**

שיעור כזית" שברכתם המוציא לזה שגם פירורים מבושלים פחותים מכזית ברכתם המוציא, והרי מבושלים גרועים יותר מפירורים בעינם, כיון שהבישול מהווה סיבה להפקיע מהם שם לחם.

[ועיין **בנשמת אדם** (כלל נד אות קטן ד) שהקשה מה הרויחו הראשונים בפירושם והרי גם לדבריהם עדיין יש להקשות מה ההשואה בין הדין "לקט מכולם כזית" ל"חביצא", והרי ב"חביצא" המדובר בפירורים שנדבקו זה לזה ואילו ב"לקט מכולם כזית" המדובר בפירורים בעין, עיין בדבריו. וראה עוד **במעדני יום טוב** (סק"י) **ובביאור הגר"א** (קס"ח ס"י).

וביישוב פירושו של רש"י עיין **בבעל המאור והמאיר**.

8. **המגן אברהם** (קס"ח סקכ"ח) הוכיח מכאן

7. רש"י. והקשו עליו התוספות שלענין מנחות לא שייך לומר שאם אכלם חמץ ענוש כרת שהרי כל המנחות באות מצה ולא חמץ כמבואר במנחות (נב ב), ורבינו יונה הוסיף להקשות איך יתכן לצאת בה ידי חובת מצה שהרי אין יוצאים ידי מצות אכילת מצה אלא במצה הראויה להאכל בכל מקום וכפי שלמדים זאת מהפסוק "בכל מושבותיכם", וכמבואר בגמרא בפסחים (לו א), ואילו מצה זו הרי נאכלת בירושלים בלבד.

ולכן פירשו הראשונים ש"לקט מכולם" הכונה היא שלקט ממה מיני לחמים פירורים פחותים מכזית ואכל מהם כדי שיעור כזית בצירוף, ומתוך פירושם זה הוכיחו הראשונים לבאר שהנידון שלפנינו אינו בפירורים מבושלים כפי שפירש רש"י אלא בפירורים שנדבקו. שאם לא כן, מה ההוכחה מדין "לקט מכולם לכדי